

BYSTRAN

Občasník obyvateľov a priateľov obce Bystrá

Ročník II.

www.bystra.sk

20. december 2023

noviny@bystra.sk

ZADARMO

ČAS VIANOČNÝ...

Čas výnimočnosti, ale aj čas protirečení. Čas darčiekov a čas uponáhľanosti. Čas stresov, ale aj čas zastavenia. Čas radosti, čas pre detský smiech. Chvil'ka pre nesmelú majestátnosť a tiež chvíľa nekonečne obyčajná. A predsa tak neskutočne vzletná a bázlživá. Bolo by pekné, ak by sa tento čas stal pre všetkých. Pre tých, ktorí sa radujú, ale aj pre tých, ktorí možno smútia.

Milujem Vianoce, milujem ich atmosféru. Sneh a mráz, ktoré k nim neodmysliteľne patria. Trblietavé svetielka, koledy a ľudskosť všade okolo nás. Nadýchané vločky padajúce z neba ako biele lampášiky hviezd. Biele, čarovné, ľahučké na dotyk a vznášajúce sa nad oblaky sveta, ako nekončiaca harmónia času a chvíle, ktorá práve je. Je to aj čas, kedy sú k sebe ľudia viac pozornejší, kedy si navzájom viac ako inokedy želajú iba samé pekné veci. Keď sú naše srdcia o čosi viac bližšie, viac spojené, viac prebudené, viac priateľské, viac usmiate. Keď je v modravom bielom nádychu večernej oblohy možné zažiť eufóriu plnú svetiel, radosti a kladne nabitej energie, o kúsok ďalej však aj pocity určitej nostalgie, či smútku. V uvedomení si, že svet a život predsa len nie je čisto biely. Ľudia náhliaci sa ulicou, nevšímaví, ušteskovaní, uzavretí v sebe, a prúdy ľudí valiace sa do hypermarketov a von z hypermarketov, žobrák na rohu jednej ulice, kľáčiaci pred obrázkom Panny Márie a mladí ľudia tančiaci v úsmeve za zvuku bubnov na ulici druhej. A mladík zháňajúci peniaze, možno na drogy či alkohol, a rovnako mladý človek, ktorý ponúka sviečky pre zapálenie srdca ako charita pre trpiacich a opustených, deti a matky. Svet asi nikdy nebude dokonalý, čistý a svetlý, lebo je plný rozporov a protirečení. Veci nie sú vždy také, ako vyzeraajú.

Dovoliť si vám to priblížiť v krátkom symbolickom príbehu: Dvaja anjelskí pútnici sa zastavili, aby strávili noc v dome bohatého obchodníka. Nepohostinná rodina

im poskytla ubytovanie v studenej pivnici. Keď sa po dlhej ceste uložili k odpočinku, starší anjel uvidel v stene diery a opravil ju. Keď to mladší videl, udivene sa spýtal prečo. A starší anjel mu rozvážne povedal: „Veci nie sú také, akými sa zdajú...“. Ďalšia noc ich opäť zastihla bez prístrešku a tak zaklopali na dvere skromného farmára, ktorý ich však prekvapil pozornosťou i pohostinnosťou. S manželkou sa s pútnikmi podelili o trochu jedla a dokonca im na odpočinok ponúkli vlastné posteľe. Ráno pútnikov prebudil plač farmára a jeho ženy. Ich jediný zdroj obživy – krava – ležala v chlieve mŕtva. Mladší anjel sa obrátil na staršieho s otázkou: „Ako sa to mohlo stať? Prvý muž mal blahobyt a ty si mu ešte pomohol. A druhá rodina bola ochotná podeliť sa s nami aj o to posledné a ty si

dopustil, aby im zomrela krava... Prečo?“ . „Veci nie sú také, akými sa zdajú“, odpovedal rozvážne starší anjel. „Vieš, keď sme boli u tej nepohostinnej rodiny, všimol som si, že v tej diere v stene bolo uložené zlato. Pretože majiteľ bol chamtivý a neľudský, stenu som opravil tak, aby zlato už nikdy nenašiel. Keď sme túto noc spali v posteliach tohto dobrého farmára, prišiel si anjel smrti pre jeho ženu. Dal som mu miesto nej kravu...Veci nie sú také, akými sa zdajú...“.

Prostý veľavravný príbeh a my hneď hľadáme prirovnania, hľadáme príhody i veci vo svojom konaní, kedy sme zistili, že všetko je inak... Ako, prečo a koľkokrát sme mnohým ublížili čo i len myšlienkou a naopak – koľkokrát máme pocit, že nás nepochopenie svojho okolia postavilo do úlohy poškodeného,

ukriveného. Aj toto je život. Nielen vekom, v ktorom by sa životnými skúsenosťami mali vylučovať takéto príbehy, dokážeme chápať a správne pochopiť. Vek nestačí, musíme chcieť, musíme v sebe nájsť dostatok síl zžiť sa do úlohy, či pozície toho druhého a ľahšie sa nám budú hľadať spoločné východiská. Nie každá pravda môže byť prijateľná, nie všetko čo je podľa práva v poriadku, je aj spravodlivé. Každé rozhodnutie je nielen za niečo, ale aj proti niečomu.

Práve v čase Vianoc by tento príbeh mal rezonovať vo všetkých nás, teraz sme akosi viac náchylní byť tolerantní, ohľaduplní, chápaví. Čaro Vianoc v nás obrusuje hrany nenávisti, závidi, bezohľadnosti, či iných vlastností, ktoré by nám mali, alebo aspoň mohli byť cudzie. A tak si k mnohým vianočným želaniam pribalíme aj takéto. Skúsme ako rodič chápať dieťa a naopak, skúsme pochopiť aj šéfa, určite pochopí aj on nás. Skúsme aspoň chvíľu v našich myšlienkach žiť život opustených, chorých, nešťastných a všetkých nemálo ďalších, ktorí majú poskromne dôvod na úprimný úsmev. A to nielen preto, že každý raz môže stratiť dôvod na takýto úsmev. Veci totiž niekedy nie sú také, akými sa zdajú.

Vážení občania, milí chatári, chalupári, návštevníci našej krásnej obce, nech sú vaše príbytky v týchto dňoch sviatočných naplnené láskou i radosťou, vôňou ihličia i vôňou domova, nech teplo rodinného krbu žiari i hreje, nech násobí krásu tejto chvíle. Prajem vám pokojné, láskyplné a pozhňavné vianočné sviatky v kruhu svojich najbližších a úspešné vykroenie do nového roka 2024.

Váš starosta, Martin Albery

F: O. Kleinová

S Martinom Albertym, starostom obce Bystrá, na aktuálnu tému:

„Spoločne hľadáme riešenia a nápady ako zlepšiť náš spoločný priestor.“

Dňa 28. novembra uplynul rok od okamihu, kedy ste prevzali mandát starostu obce. Ako hodnotíte toto obdobie z pohľadu plnenia jednotlivých bodov volebného programu?

- Začal by som asi tým, že som nepreberal mandát v úplne najjednoduchšej situácii. Nie z pohľadu našej obce, ale vtedajšej vnútrospoločenskej situácie na Slovensku. Musím povedať úplne otvorene a kriticky, že vlády Matoviča a Hegera zafali svojimi neuvážanými krokmi do našej spoločnej slovenskej kasy „sekeru“, ktorá sa dotkla aj samospráv na Slovensku, ktorým tieto vlády zobrali 500 miliónov eur na podielových daniach. Krátko na to prišli päťnásobne zvýšené preddavkové platby za elektrickú energiu. Priznám sa, že toto nebol úplne najideálnejší stav, ktorý by si novozvolený starosta prial.

Našťastie však, vďaka predchádzajúcemu vedeniu, bola obec odovzdaná vo výbornom finančnom zdraví a tak sa cez tieto prekážky prechádzalo oveľa jednoduchšie. Mne osobne určite pomohla aj skúsenosť vo funkcii poslanca obecného zastupiteľstva, respektíve celkovo to, že sa o fungovanie samosprávy dlhodobo zaujímam. Keď sa pozrieme na volebný program – v ňom mám vytýčené ciele na štvorročné volebné obdobie. Aj keď sa na prvý pohľad niekomu môže zdať, že nič zásadné sa za uplynulý rok neurobilo, nie je to tak. Okrem bežných udržiavacích prác, či aktivít sme aj napriek spomínanej neľahkej situácii projektovo pripravili viaceré investičné akcie, o ktorých sme informovali v predchádzajúcich číslach našich novín. Nevieť verím, že v najbližšej dobe budú pre obce vypísané vhodné výzvy zo strany štátu, do ktorých sa určite zapojíme ak sa budú týkať aktivít, ktoré máme pripravené.

Priebežne informujete aj prostredníctvom obecných novín občanov o krokoch, ktoré robíte v ich prospech. Čo považujete za najväčší úspech uplynulých mesiacov?

- Ako hovorím, doba do ktorej sme nastúpili, nebola jednoduchá. Ťažko zdefinovať najväčší úspech, no asi nemalý je ten, že aj napriek ťažkej situácii samospráv sme do-

kázali fungovať – aj keď oklieštene, ale tak, aby to občania pocítili čo najmenej.

A naopak, čo sa obecnému zastupiteľstvu z vytýčených úloh na uvedené obdobie nepodarilo zabezpečiť?

- Nie vždy sa všetko samozrejme podarí podľa predstáv. Podali sme na rôzne riadiace orgány viaceré projekty, no tie najväčšie teraz úspešne neboli. Preto, to je na dlhší rozhovor. Projekty boli totiž pripravené kvalitne, takže v tom to nebolo. Určite však nie som typ, ktorého

by drobný neúspech odradil. Práve naopak, aj keď niečo nevyjde podľa predstáv, treba sa z toho poučiť a so vztýčenou hlavou ísť ďalej a skúsiť to znova a znova. Čo ma osobne trochu mrzí, sú skôr medziľudské vzťahy v spoločnosti.

Vášim zámerom bolo vytvoriť v obecnom zastupiteľstve dobrý a silný tím, čo je predpoklad k správne smerovaniu obce. Dáří sa vám to naplňať?

- Dobrý a silný tím je základ pre požadované výsledky a vytýčené ciele. Osobne si myslím, že sa nám silný tím podarilo vytvoriť. Dovoľím si v dobrom povedať, že prišlo v podstate ku generačnej výmene a také osvieženie je určite pre dobro vecí. Spoločne hľadáme riešenia a nápady ako zlepšiť náš spoločný priestor.

V uplynulých dňoch zasadalo obecné zastupiteľstvo, ktoré prijalo okrem iného zásadné rozhodnutia týkajúce sa daní a poplatkov za komunálny odpad. Môžete nám ich priblížiť?

- Vysoká inflácia a obmedzenie príjmu predchádzajúcimi vládami,

to sú dôsledky, ktoré spôsobili v samospráve neľahkú situáciu pri tvorbe finančného rozpočtu na nasledujúci rok. Po rokovaniach na úrovni Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) padol verdikt, že takmer každá samospráva, ktorá za posledné roky nedvíhala dane, bude musieť pristúpiť k nepopulárnemu opatreniu. V našej obci bola výška daní pätnásť rokov na jednej úrovni a tak sme boli nútení ich zvýšiť o 35 percent. Na prvý pohľad sa toto zvýšenie môže zdať veľké, no je pripravené tak, aby sme najbližšie roky, toto volebné obdobie určite, dane nemuseli zvyšovať a zároveň neuberali z komfortu poskytovaných služieb. V percentuálnom vyjadrení to možno vyzerá ako vysoké číslo, no keď si to rozmeníme na drobné, v prepočte predstavuje zvýšenie daní zhruba 7 až 10 eur na domácnosť a poplatok za komunálny odpad sa zvyšuje o 1 cent na deň. Snažili sme sa nastaviť príjmy a výdaje na nasledujúci rok tak, aby sme vytvorili vyrovnaný finančný rozpočet, ktorý obecné zastupiteľstvo na rok 2024 schválilo.

ok

Zasadalo decembrové obecné zastupiteľstvo

Dňa 12. decembra sa konalo posledné tohtoročné zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktoré okrem zásadných rozhodnutí týkajúcich sa zvýšenia daní a poplatkov za komunálny odpad (v rozhovore so starostom) a následne vyrovnaného rozpočtu na rok 2024, schválilo strategický dokument, Komunitný plán na roky 2024 až 2030. Okrem riešenia žiadostí a technických bodov, v bode rôzne predniesol starosta obce Martin Alberty správu o činnosti za uplynulý rok, vyzdvihol tohtoročné podujatia, z ktorých významnejšie boli oslavy 90. výročia DHZ Bystrá, Dni obce Bystrá & Turistické dni Horerhonia, Mesiac úcty k starším, ale aj príchod Mikuláša s tradičným punčom. Za úspech označil aj obnovu obecných novín. Okrem iného povedal, že inštalácia optickej siete je v štádiu príprav na realizáciu, informoval aj o príprave na výstavbu bytového domu, konštatoval, že na výrub stromov

v cintoríne už má obec povolenie. V diskusii sa informovali občania o zákaze používania pyrotechniky počas blížiacich sa sviatkov konca roka. Starosta konštatoval, že platí všeobecné záväzné nariadenie (VZN), ktoré vyčleňuje čas, kedy je možné pyrotechniku použiť – a je to jedine v silvestrovskú noc. Ostatné dni je používanie pyrotechniky na území obce zakázané. Starosta však konštatoval, že používanie pyrotechniky mimo vyhradený čas je ťažko postihnuteľné, nakoľko zväčša ide o porušenia zo strany návštevníkov obce a nie občanov. Nakoľko obec nemá obecnú políciu a štátna polícia tu nemôže byť stále,

nie je možné priamo a ihneď riešiť tieto porušenia. Obec robí v rámci legislatívnych možností kroky k zamedzeniu neobmedzeného používania pyrotechniky a postupne sa jej to aj darí. Obec neorganizuje verejný ohňostroj a tým sa snaží ísť príkladom aj obyvateľom a návštevníkom. Poslankyňa M. Kokavcová poukázala na výšku daní v okolitých samosprávach a poznamenala, že v našej obci bolo v porovnaní s inými, zvýšenie daní mierne. Zasadnutie ukončil starosta obce poďakovaním za účasť a zaprial prítomným príjemné Vianoce prežité v zdraví a pohode a veľa zdravia do nového roku.

Prihovára sa vám Mons. Mgr. Dušan Lukáč, dekan Rímskokatolíckej cirkvi farnosť Brezno

Skúsme sa vnímať bez podmienok

Akosi sa nám viac v posledných dňoch pripomínal príchod Vianoc aj snehom, ktorý sa kedysi v našom

regióne, ako samozrejmosť, spájal s týmito sviatkami. V posledných rokoch to však bolo vzácné. Možno aj bojujeme medzi tým, čo nám hovorí naša dospelá ustarostenosť a tým, čo nám pripomína naše srdce z detských čias. Detské časy vždy poznali čaro Vianoc, čaro zasnežených dní oprostých od starosti s kalami. Alebo s klimatickou krízou. Kdesi po tom ako dospelí stále túžime – aby veci zas boli také čarovné, ako keď sme boli deťmi.

Vianoce sú takým čarovným sviatkom. Akosi sa nechcú prerobiť do podoby normálnosti všedného ustarosteného sveta dospelých.

Akosi nás nútia správať sa inak. My, farári, to dobre poznáme: často napomíname ľudí, aby sa nesústredili na výzdobu, na nákupy a starosti, ale na duchovnú prípravu. No našťastie sa nám nedarí byť v tom úspešní. Akoby tie Vianoce boli spojené s niečím, čo nechce byť veľmi vážne. Ako by to bol detský svet. Svet, keď sme proste takí, aký chceme byť: detskí, tešiaci sa z maličkostí, z vyzdobovania, nakupovania, varenia a pečenia a chystania darčiekov pre iných. Ešte že sú okolo nás deti. Ony nás chránia, aby sme ešte aj z Vianoc neurobili pôstne obdobie. Sme radi, keď nás deti ťahajú za ruku, keď ideme s nimi do kostola pozrieť betlehem. Ony to vnímajú správne. Malý Ježiško oslovuje malých. Rozumejú si. A my dospelí sme v podstate tiež radi, že sa môžeme z toho tešiť spolu s nimi. Aj my v podstate chceme, aby sme boli milovaní ako deti. Aby nám nikto nevyčítal naše chyby a zlyhania. A to malé dieťa v jasliach je také. Nevyčíta nám.

Tešme sa všetci spoločne z tohto daru, z malého Ježiška, ktorý nám všetkým počas Vianoc bude ukazo-

vať svoju dobrotu a lásku. Skúsme sa tak vnímať navzájom – bez podmienok a nárokov – buďme vďační všetci navzájom. Skúsme ľudí okolo seba vidieť ako deti. Bez nárokov, akí by mali podľa nás byť. Možno sa k nám v tom prihovori Boh. Možno nás prekvapí a my objavíme v tom náročnom, ťažkom a zaneprázdnenom svete to, čo do nás chce vložiť to malé dieťa v jasliach: dobrotu, lásku, radosť a prijatie.

Všetkým občanom a návštevníkom želáme radostné a pokojné prežitie tohto nádherného obdobia, veľa zdravia, šťastia, radosti a lásky.

Sväté omše v Bystrej počas vianočných sviatkov:

NEDEĽA	24.12.2023	4. adventná nedeľa	08:00
NEDEĽA	24.12.2023	polnočná sv. omša	22:30
PONDELOK	25.12.2023	1. sviatok vianočný	09:00
UTOROK	26.12.2023	2. sviatok vianočný	08:00
NEDEĽA	31.12.2023	sv. Rodiny	08:00
PONDELOK	01.01.2024	Nový rok	08:00

Vždy aktuálne informácie aj na webe: www.farnostmyto.sk

Efektívnosť vynakladania verejných zdrojov prioritou

Rada Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) vytvorila novú odbornú Sekciu regionálneho rozvoja a eurofondov, ktorej členom je aj starosta obce Bystrá, Martin Alberty. O prvých rokovaníach povedal:

Sekcia vznikla vzhľadom na aktuálny vývoj v oblasti regionálneho rozvoja a eurofondov. Prvé zasadnutie sa konalo 19. októbra v Bratislave. Zamerané bolo na predstavenie zástupcov z radov primátorov a starostov členských miest a obcí, ktorí zároveň zhodnotili situáciu v oblasti regionálneho rozvoja a eurofondov vo svojom regióne. V rámci životného prostredia, v súvislosti s financovaním národných a eurofondových zdrojov, je prioritou obnova a rozvoj verejných vodovodov a kanalizácií a nastavenie financovania poplatkov za služby vo vodárenských spoločnostiach. V rámci problematiky regionálneho rozvoja prediskutovala sekcia zákon o regionálnom rozvoji

a jeho poslednú novelizáciu, Konceptiu územného rozvoja (2011) a jej potrebu aktualizácie a etablovanie novozriadených centier Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI) v siedmich regiónoch Slovenska. Témami, ktoré rezonovali a ku ktorým prijala sekcia uznesenie, je efektívnosť vynakladania verejných zdrojov na projektovú dokumentáciu a investičnú prípravu stavieb bez garancie schválenia projektu, uplatňovanie pravidiel štátnej

pomoci v žiadostiach o dotácie a príspevky a požiadavky ZMOS vo vzťahu k výzvam uplatňovaným cez integrovaný prístup, resp. prostredníctvom nástrojov integrovaného prístupu na regionálnej úrovni. Druhé stretnutie sa uskutočnilo 22. novembra na Sliači. Predmetom rokovania bola problematika regionálnych eurofondov na úrovni území udržateľného rozvoja, aktuálna výzva na základné školy z Programu Slovensko 2021 – 2027, projekt miestnych občan-

ských a preventívnych služieb a sociálnych podnikov. Otvorená bola aj téma financovania miestnych občianskych a preventívnych služieb v obciach (MOaPS). Na podporu MOaPS je alokovaných zhruba 67 miliónov eur a požiadavka vyplývajúca zo žiadostí predstavuje sumu vyše 90 miliónov eur. Po diskusii sekcia navrhla navýšenie alokácie na miestne občianske a preventívne služby. V súvislosti s metodikou alokácie regionálnych eurofondov na územie Udržateľného mestského rozvoja (UMR) poukázala sekcia na riziko vzniku tzv. bielych miest na mape. Jeden z identifikovaných problémov, na ktorý narážal ZMOS už minulý rok bolo, že informácie z MIRRI sa nedostanú ku všetkým obciam v území UMR. Sekcia žiada výrazné zníženie administratívnej náročnosti projektov financovaných najmä z Európskeho sociálneho fondu, zjednotiť a zjednodušiť pravidlá implementácie a zabezpečiť dodržiavanie pravidiel po celú dobu ich realizácie.

S Matejom Švantnerom na predsviatočnú nôtu

„Vianoce sú pokoj, láska, radosť, šťastie“

Vianoce '23 (Druhý návrat)

*Raz, len raz ľudská túžba
preletela oblohu.*

*Uvidela dieťa položené
na slamu.*

*A z uzlíka života spojník sa stal
– svorník budúcich katedrál.
Do strojovne sme ho položili.
strojové mysle nepočujú plač.*

*Márne kričí, márne volá:
na svete je láska.*

*Tisíc rokov znova minie,
keď ľudia pochopia zas,
že v zrode je nové
a v novom je vždy láska.*

Matej Švantner

Čo pre vás znamenajú Vianoce?

- Vianoce sú pokoj, láska, radosť, šťastie, spomienky na svojich blízkych, vždy v rodinnom kruhu.

Spomínate si na toto sviatočné obdobie prežité v Bystreji?

Ako sa rodina pripravovala na vianočné sviatky?

- Ak si mám pripomenúť prípravu na Vianoce v našej rodine po smrti otca, vidím dvoch malých chlapcov sediacich na prípecku a ich mamu pohybujúcu sa stále okolo rozžeravenej platne. Prípravy na Vianoce u nej predstavovalo hlavne pečenie. Nespočítam veľa ak poviem, že tých koláčikov sladkých, slaných, okrúhlych, štvorcových, lekvárových a iných, bolo hádam zo dvadsať druhov. Ležali pripravené na policiach po celom dome. Niekedy sa k tomu všetkému ťahala aj štrúdl'a. Vrcholom všetkého, dva dni pred sviatkami, bola torta. Neskôr bola nahradená „Srncím chrbtom“, ktorý mamu naučila piecť pani Boháčová. Pri zdobení vianočného stromčeka sme boli vždy všetci traja. Mama sa starala hlavne o to, aby boli sviečky založené správne a nevznikol požiar.

Čím vám utkvel v pamäti priebeh Štedrého večera vo vašej rodine? S akými zvykmi sa spájala a čo nesmeli na sviatočnom stole chýbať? Aké jedlá sa podávali?

- Večeri vždy začínala mama modlitbou a spomienkou na otca, ktorý, ako hovorila, je teraz s nami. Zvykla aj zhnúť čo sa dialo v našej rodine počas roka. Vianočný stôl

Vianočné obdobie sa spája so zvykmi a tradíciami. Niektoré sa zachovali, iné sa stratili do nenávratna. Aké boli Vianoce v rodine významného spisovateľa Františka Švantnera v Bystreji? Zhovorali sme sa s jeho synom, našim „Čestným občanom,“ Matejom Švantnerom:

nikdy nebol bez kapustnice. Po večeri sme išli do kostola. Na druhý deň prišli k nám hostia, boli to rodiny, s ktorými sa mama už od mlada priatelila. Mama ich hostila koláčmi a ponúkala aj ríbezľové víno, ktoré ju naučil robiť otec. Pre moju mamu mali Vianoce obzvlášť veľký význam, lebo práve na Vianoce si ju otec zobral za manželku. Pre svojich vnúčikov a vnučku napísala spomienku na Vianoce v Bystreji, z ktorej citujem:

„Od Lucie po Štedrý večer sme mali zaužívané rôzne zvyky a obyčaje: lialo sa olovo, hlobil sa stolček, vo váze sa pestoval mládnik a podľa toho, aké okolnosti sa vyvíjali okolo tejto činnosti, taký mal byť budúci rok. Slávnosť Štedrého večera sa začínala v neskorom popoludní tým, že stará mama nachystala do dreveného vahanca zo všetkých dobrôt, pripravených k Vianociam, pre nemé tvory v maštali výslužku a išli sme všetci podať dobroty zvieratám do papúľ, aby po celý budúci rok dávali taký úžitok, aký mali z dobrôt. Keď sme zvieratká takto opatrili, vychystali sme sa do kostola na vďakyvzdanie. Pobožnosť odbavil kostolník alebo ružencová matka, lebo Bystrá, dedinka o tristo dušiach bola len fíliou valašianskej fary a pán farár slúžil omše v našom kostole len trikrát do roka – na jar na svätého Floriána, v jeseň na Povýšenie svätého kríža a na Štefana.“

Keď sa začínali vianočné sviatky, všetko dohrmelo domov a robili sa porady, ako dôstojne osláviť tieto najkrajšie sviatky. Fero tiež mal najradšej Vianoce a tak hneď na začiatku prázdnin pozháňal mládež aj starších a začal s nimi nacvičovať hudbu a spevy pre kostolné pobožnosti. Nácviak sa konal každý večer v parádnej izbe u Švantnerovcov, kde stálo harmónium. Fero sa s nimi trápil, naprával, karhal, chválil alebo hanil podľa toho, ako sme sa snažili. Medzi účinkujúcimi z vydatých žien vynikala Malvinka Dobríková s krásnym sopránom a Gitka Koleničková v úlohe anjela sólistu. Zbor bol miešaný pre štyri hlasy. Sólístom pre husle býval Julio Švantner a Aladár Školout, niekedy aj Anton Kúdel'ka. Vždy to vyznelo tak krásne a dôstojne, že pán farár Gröbl, sám

hudobník a veľký jej ctiteľ, pozabudol zavše pri oltári vykonať predpísané obrady. Pár týždňov pred Vianocami mi Laco Babiak z Hronca povedal: No, Maňuka vám muža už priniesie len Ježiško. Keď som potom toto Ferkovi povedala, bolo jasné, že tým slávnostným dňom môže byť len Štedrý večer.“

Ako prebiehajú Vianoce vo vašej rodine dnes? Zachovali ste si niečo zo zvykov a tradícií vašich predkov?

- V súčasnosti sú naše Vianoce spojené zvykmi z Bystreji a zo Svätého Jakuba pri Banskej Bystrici, z ktorého pochádza moja manželka. Keď boli naše deti malé, zvykli sme pripraviť stromček v noci deň pred Štedrým večerom a našli ho ako prekvapenie vždy ráno. Doteraz si spomínam na ich radosť a rozžiarené oči. Keď podrástli, tak sme stromček zdobili spolu. Pred Vianocami sa samozrejme pečie podobne ako na Bystreji. Nespočetné množstvo koláčov a ako spomienka nesmie chýbať ani „Srncí chrbát“. Dodržiavame zvyk z Bystreji, že večera začína modlitbou a mojím príhovorom o udalostiach uplynulého roka, končiac priáním všetkého dobrého v ďalšom roku. Spoločnosť nám robia aj naši rodičia, ktorí sú s nami v podobe fotografií na stole. Vianočná večera začína kapustnicou, po nej manželka dá každému obľátku s medom a nakreslí medovým prstom krížik na čelo. Dostaneme aj po malej lyžičke vareného hrachu a šošovice, aby sme boli zdraví. Pod

Pri pečeni medovníčkov nechýbajú najmladší členovia rodiny

tanierom sú šupiny z kapra a niekoľko mincí, aby nám peniaze nechýbali. Ďalším chodom je vyprášaný kapor so šalátom. Koláče prichádzajú na rad až neskôr večer, aby si brucho troška oddýchlo. Po večeri sa rozdáva darčeky, hneď potom ako zazvoníme na maličký zvonček. Ten bol oznamovateľom, že Ježiško už prišiel a doniesol darčeky, aj keď boli ešte deti malé. Neskôr večer alebo na druhý deň chodíme na návštevu k rodine.

Charakteristickým znakom starých Bystranov bola súdržnosť. V Bystreji bola kedysi tradícia, že Štedrý večer vyvrcholil na polnočnej svätej omši, kde sa stretla celá dedina, navzájom si všetci úprimne želali len to najlepšie. A nebolo to len na Vianoce. Tieto vzťahy pretrvávali po celý rok. Ľudia si pomáhali a spoločne prežívali dobré i zlé. Dnes sa uzatvárajú do seba a tá srdečnosť postupne mizne. Čo myslíte, prečo je to tak a ako by sa to dalo znova oživiť?

- Je to tak, v súčasnosti sa ľudia viac uzatvárajú do seba a vzťahy sa pretŕhávajú. Cestou von by mohlo byť, že morálka prameniaca len v rozume, by mala byť nahradená návratom k pôvodným hodnotám kresťanstva. Človek nežije len svojou vôľou, ktorá môže skĺznuť k využívaniu iných na svoje ciele, ale predstavovaním si sveta v rámci svojej kresťanskej morálky. Môže na to využiť to, že jeho rozum je vždy podmienený predstavami, ktoré potom prenáša do svojich potrieb a skúseností.

Želanie dedinke vášho detstva?

- Želám obyvateľom Bystreji hlavne veľa zdravia, pokoj a vzájomnú súdržnosť lebo ľudia sú dôležití.

OK

Náš vianočný stromček je tiež symbolický. F: súkromný archív

Uctili si starších, aj jubilantov

Október bol vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie spojených národov v roku 1990 za Mesiac úcty k starším. V našej obci sa stalo už tradíciou, že starosta pozýva v mene obecného zastupiteľstva občanov tejto vekovej kategórie na slávnostné posedenie spojené s kultúrnym programom. Dňa 21. októbra sa zaplnila sála kultúrneho domu sviatočne naladenými obyvateľmi Bystre, medzi nimi aj jubilantmi.

Slávnostný akt otvoril starosta obce Martin Alberty, ktorý vo svojom príhovore okrem iného povedal: „Vážení jubilanti, drahí spoluobčania, milí hostia, nepozvali sme

vás, aby sme vám spomienkou vohnali slzy do očí, ale preto, aby sme vám zo srdca poďakovali za všetko dobré a krásne, čo ste pre spoločnosť a pre našu obec urobili, aj za to, čo stále robíte. Život, to sú zlatisté lúče slnka ohrievajúce a oslňujúce našu staručkú matičku Zem. Nech táto krása naplní v dnešný deň i vaše srdcia. Dnes sú medzi nami aj občania, ktorí dovŕšili významné životné jubileá. Medzi tohtoročných jubilantov patria Ivan Fodor, Katarína Kellerová, Viera Kubizniaková, Emil Kubizniak, Ján Šustek, Jozef Palider, Ján Keller a Juraj Mojžiš. Dovoľte mi, aby som vám zaprial v mene svojho, i v mene poslankyň obecného zastupiteľstva mnoho elánu, chuti do života, veľa presvedčenia, že sa

Starosta obce sa prihovril pozvaným a poďakoval im za ich prínos pre obec

oplatí žiť pre seba samých, ale aj pre svojich blízkych. Nech slnko šťastia svieti na vašu cestu aj v ďalších rokoch života.“ Všetkých jubilantov obdarovalo obecné zastupiteľstvo kyticou a darčekom. A to už na pódium vystúpilo spevácke duo Mirka & Ondrej. Piesňami mladosti navodili hneď príjemnú atmosféru a na tanečnom parkete sa objavili

aj prví tanečníci. Spevácka dvojica si pripravila repertoár zo známych ľudových piesní a tak aj vďaka nim dobrá nálada pretrvávala až do samého záveru. Dôchodcovia odchádzali z tohto podujatia vysmíati a spokojní, čo prejavili aj ďakovaním starostovi obce za vydarené podujatie.

ok

S pani Elenou Králikovou:

„Zmyslom môjho života je tešiť sa aj z maličkostí“

My sme oslovili pani Elenu Králikovú a požiadali, aby sa s nami podelila nielen o svoje dojmy z tohto slávnostného večera, ale zhovárila sme sa aj o tom, ako dokáže byť stále pozitívne naladená a čo pre to robí. A prezradila nám aj čo pre ňu znamenajú Vianoce.

Prejav úcty k občanom sa stal v našej obci už tradíciou. Zaviedol ju bývalý starosta Marian Alberty a teší nás, že nový starosta pokračuje v šľapajach svojho otca a vnáša do zvykov aj nové prvky. Toto posedenie bolo veľmi príjemné, zatancovali, zaspievali sme si, obecné zastupiteľstvo nám pripravilo aj občerstvenie a určite všetci zúčastnení odchádzali domov spokojní. Tí, čo neprišli, môžu len banovať.

Pôsobíte veľmi pozitívnym dojmom. Čo pre to robíte?

- Som typ človeka, ktorý sa teší aj z maličkostí. Nemôžem povedať, že môj život bol bezproblémový, no ja nemyslím na minulosť, nezaťažujem sa budúcnosťou, žijem pre dnešný deň a teším sa, keď ráno vstanem, svieti slniečko a ja môžem vyjsť do záhradky a pokochať sa pohľadom na rozkvitnuté záhony kvetov. Keď vykuknem z okna spálne, naskytne sa mi občas nezabudnuteľný pohľad. Pravidelne ma navštevujú tri krásne jelenice a hoci mám s nimi

aj nepríjemné zážitky, vnímam ich ako súčasť prírody a ja mám prírodu veľmi rada. Dobíja ma energiou.

Nepôsobíte dojmom, že od rána pozeráte telenovely.

- To určite nie. Ako som už spomenula, až do zimy mám záhradu plnú kvetov a okná zaplnené muškátmi. Kvôli tým mojim „lesným kamarátkam“ už nesadím, pretože by mi to všetko zničili. Mojou rannou rozčivkou je z dolinky si nanosiť vodu a všetky kvietky popolievať. Občas sadnem na bicykel a idem buď na Mýto pod Ďumbierom alebo na Piesok, chodila som aj na nákupy do Podbrezovej. Ak potrebujem ísť k lekárovi alebo idem na návštevu k synom, odšoforujem si sama. A ak si sadnem k televízoru, tak večer, ale žiadne telenovely, ani správy nepozieram. Mňa zaujímajú dokumenty o záchrane prírody, o zvieratách.

Rada navštevujete aj nové miesta. Čo vám naposledy utkveto v pamäti a odporučili by ste to vidieť aj iným?

- Nedávno sme s Kellerovcami navštívili obec Klin na Orave. Toto miesto nazývajú Rio de Klin. Nachádza sa tu najvyššia socha Ježiša Krista na Slovensku. Má 9,5 metra a stojí na vrchole Grapa, v nadmorskej výške 686 metrov nad morom. Rozpätie rúk tejto sochy je sedem metrov, vraj váži 23 ton. Bol to nád-

herný výlet, naskytli sa nám krásne výhľady na Oravskú priehradu, Námetovo, Suchú horu a keďže bolo pekne, videli sme až do poľského Zakopaného. Bol to neskutočný zážitok.

Vy sa asi nikdy nenudíte.

- No veru, ja sa nemám kedy nudiť a ani to neviem. Voľakedy som sa venovala aj ručným prácam, mám množstvo výšiviek, veľa som štrikovala, dnes mi už oči tak neslúžia, aj čítam len menej. Ale mi to nechýba.

Blížia sa Vianoce. Čo pre vás znamenajú tieto sviatky?

- Pociť radosti. Zídeme sa celá rodina a vychutnávame si pocit, že sme spolu. Dnes už chodím na Štedrý večer ja k rodinám svojich

synov a u mňa sa stretávame na Nový rok.

Prezradíte nám, aké tradičné jedlá sa nachádzajú na stole vo vašej rodine?

- Klasika. Vianočná kapustnica, zemiakový šalát, vyprážaný kapor. Stále dodržiavame staré tradície a zachovali si ich aj moje nevesty. **Vaše želanie na nadchádzajúce sviatky?**

- Aby sme všetci prežili vianočné sviatky v zdraví a v pohode v kruhu svojich najbližších.

-ok-

A ešte tradičný koláč rodiny Králikovcov: IZIDOR

Do misky vložíme 15 dkg masla, 15 dkg cukru, 4 žltka a všetko dobre vymiešame. Pridáme 1 PL kakaa, ¼ balíka prášku do pečiva, 12 dkg orechov, 7 dkg grísovej múky a zľahka vmiešame sneh zo 4 bielkov. Po vychladnutí upečeného cesta potrieme lekvárom. Pripravíme si dve plnky.

1. plnka: 20 dkg orechov, 20 dkg cukru + dcl rumu a vanilkový cukor

2. plnka: 6 žltok, 15 dkg cukru, 3PL kakaa, všetko vymiešame nad parou a následne do teplej zmesi vmiešame maslo.

Celý koláč zalejeme čokoládovou polevou.

Na prestížnej súťaži

Už druhýkrát si bystrianske družstvo hasičov svojimi výkonomi dosahovanými počas celej sezóny vybojovalo účasť na prestížnej súťaži – Slovenskom superpohári (SSP) v požiarnom útoku.

Ten tohtoročný sa uskutočnil 7. októbra 2023 v Kútach a zúčastnilo sa ho okolo 60 súťažných tímov. Pätnásť ročník tohto vrcholového podujatia najlepších družstiev

Bystrianski hasiči na Slovenskom superpohári

Dňa 5. novembra vo večerných hodinách mala jednotka DHZO Bystrá výjazd z dôvodu vylitia sa malého vodného toku „Štiepanka“ z koryta, aby prečistili upchatý rošt a spriechodnili odtok

z hasičských líg sprevádzalo krásne slnečné počasie. Naši hasiči zhodnotili svoje výkony veľmi kriticky a s poľutovaním konštatovali, že sa im opäť nepodarilo dosiahnuť čas pod 15 sekúnd a tak skončili na 28. mieste. Hoci v SSP sa im nedarilo naplniť vytýčený cieľ, už ten fakt, že mali možnosť zúčastniť sa tohto významného podujatia svedčí o ich kvalitách. Za druhé miesto v tohtoročnej Regionálnej hasičskej lige a za účasť na všetkých akciách, na ktorých sa počas roka podieľali, si zaslúžia naše poďakovanie.

My sme na zimu pripravení

Zima je tu a sneženie už v mnohých lokalitách spôsobilo problémy, dokonca niekde sú nútení šetriť aj v tomto smere. Pripravenosť našej obce na zimu po technickej stránke nám priblížil starosta Martin Alberty:

Zima sa o slovo prihlásila na konci novembra a dopriala nám aj na Mikuláša tú pravú atmosféru. My sme na zimnú údržbu pripravení, máme zabezpečený dostatok posypového materiálu, či už ide o posypovú soľ alebo

kameninovú drvinu. V prípade snehových zrážok máme už dlhé roky zmluvného partnera, ktorý zabezpečuje, aby sme mali verejné priestranstvá a miestne komunikácie odhrabané vždy včas. K dispozícii máme aj náš malotraktor a výkonnú snežnú frézu. Niekedy sa môže občanom zdať, že naša technika je v teréne neskôr, no aj to má svoj dôvod. Ten hlavný je, že na prácu s frézou máme jedného zamestnanca, v prípade potreby obsluhujem frézu a malotraktor aj ja. Často nevyrážame do terénu hneď ráno, aby naša práca nevyšla nazmar. Snažíme sa vždy počkať, kým cez obec prejde vozidlo zimnej údržby regionálnej správy ciest. Stávalo sa nám totiž, že sme chodník odhrabali skôr a vozidlo zimnej údržby nám nahrnulo naň sneh z hlavnej cesty. Okrem chodníkov a miestnych komunikácií sa staráme aj o zimnú údržbu ostatných dôležitých priestranstiev, ako sú autobusové zastávky, či schodisko ku kostolu. Cením si iniciatívu niektorých občanov, ktorí si chodník pred svojou nehnuteľnosťou odhrabú sami, je to pre nás veľká pomoc.

(ok)

Aby boli naše Vianoce pokojné

V týchto dňoch si doma vytvárame príjemnú atmosféru zapáľovaním sviečok a rôznych dekoratívnych svetielok. Práve preto musíme dbať na bezpečnosť a najdôležitejšou radou je, že nikdy nenechávame horieť sviečky či svetielka, aj na stromčeku, ak odchádzame z domu. Predvianočný zhon, ale aj samotné sviatky sú obdobím, kedy by sme mali zvýšiť svoju pozornosť. Ako sa môžeme vyhnúť požiaru počas vianočných sviatkov?

Pri zapáľovaní sviečok dbajme, aby boli umiestnené v dostatočnej vzdialenosti od rýchlo horiacich materiálov, a aby sa nemohli prevrátiť.

Nenechávajme horieť sviečky, keď odchádzame z domu. Ani v prípade, že horia vďaka betlehemskému svetlu.

Na vianočnom stromčeku nikdy nezapaľujme sviečky ani prskavky. Používajme iba certifikované osvetlenie a rešpektujte pokyny výrobcu. Pokiaľ odchádzame z domu, vypnime vianočné osvetlenie na stromčeku z elektrického zdroja.

Vianočný stromček umiestňujeme v bezpečnej vzdialenosti od vykurovacích zariadení a otvoreného ohňa. Majme ho osadený v dostatočne pevnom stojane, aby ho deti alebo domáce zvieratá neprevrátili.

Hoci mnohí túžia po zákaze používania zábavnej pyrotechniky, žiaľ existujú len časové obmedzenia. Ak už nedokážeme bez toho privítať nový rok, dodržiame všetky bezpečnostné pravidlá. Nikdy nevyhadzujeme pyrotechniku z okien, balkónov či terás, mohla by spôsobiť ťažký úraz či vznik požiaru.

So Zuzanou Jonasovou o prepojení tradícií v rodine mladej generácie

„Vianoce v našich domácnostiach majú mnoho podôb, no jedno majú spoločné. Všetci túžime prežiť ich v spoločnosti smiechu, pokoja, vrúcnych a úprimných objatí.“

Naše dokonalo nedokonalé Vianoce

Vianočný tovar máme k dispozícii v obchodoch takmer okamžite, ako zmizne ten letný. Mali by sme mať pocit z prichádzajúcich Vianoc oveľa dlhšie. Je to ale naozaj tak? Nemáme skôr pocit, že ten predvianočný čas preletel rýchlikom okolo? Sme správne nastavení na sviatky, ktoré majú byť najmä pokojné? Kde je tá správna cesta a ako si urobiť výnimočné Vianoce?

Popravde, nemám patent na dokonalosť, ale nemám rada zhon. Preto sú naše Vianoce jednoducho nedokonalé.

Väčšina z nás je na tom podobne, no často podľahneme potrebe mať všetko a predvianočný zhon nás dobehne. Tu sa vytráca zmysel Vianoc. To najpodstatnejšie sme predsa my. Naša rodina, ľudia, s ktorými chceme stráviť úprimný čas. Opäť máme jedinečnú príležitosť urobiť veci inak.

Vianoce začínajú vyložením adventného venčeka do priestoru príbytku. S pribúdajúcimi plamienkami cítime, ako sa nás priam dotýka ten vianočný čas. Tentokrát sa nám štvrtá adventná sviečka rozsvieti až na Štedrý deň a tak nad prípravami už môžeme premýšľať.

Bolo by zaujímavé počuť od čitateľov bystrianskych novín, aké menu, zvyklosti či tradície sú im blízke, nakoľko práve v údolí Nízkych Tatier trávia Vianoce obyvatelia rôznych kútov Slovenska.

My doma sme síce verní tradíciám, ale s rolou matky prichádza aj potreba doplniť tradičné niečím

nápaditým, zdravším a ľahšie stráviteľným. To tradičné nechávame na starých rodičov.

Na štedrovečernom stole nesmie chýbať domáci kváskový chlebič, ktorý miluje celá rodina. Sladké pečivo tvoria starkej linecké

koláčiky, medovníčky, starkého obľúbený Opitý Izidor, Medové rezy, ale aj naše kváskové čokoládové crinkles.

Keď zasadneme k stolu, úprimne poďakujeme za radosti, zdravie, úspech, ale aj ponaučenia, ktorým

sa nám dostalo za uplynulý rok. Pripijeme hrejúcou domácou marhuľovicou, namočíme oblátku do medu a v kombinácii s cesnakom pomyselné vykročíme do budúcnosti v zdraví. Veríme.

Kapustnica je vianočné jedlo, ktoré nikdy nevymeníme. Jednoducho som na nej nič zlé nenašla. Takže bude to to tradičné, čo z môjho domova nesiem svojej rodine. Vianočný zemiakový šalát som poňala trochu inak. Vyškrtala som sacharidy, nech sme aj po večeri fit a energickí. Nech z neho neotážime a užijeme si aj nasledujúce dni v horách, na lyžiach či sánkach.

Náš šalát pozostáva len z uvarených vajíčok, mrkvy, zeleru, hokaido tekvice, ktoré pokrájam na kocky, pridám zelený hrášok, kyslé uhorky, domácu majonézu, ochutím mletým korením, rozotretým cesnakom, soľou. Rybku preferujeme zubáča aj z dôvodu malého obsahu kostí kvôli deťom. Rybku len osolím, obalím vo vajíčku a v lahôdkovom droždi. Vyprážam na ghee masle (maslo bez vody – pozn. red.). Lahôdkové droždie je skvelou náhradou strúhanky pre celiatikov, ale aj pre nás, čo obmedzujeme príjem múky.

Potom, ako sa všetky tanieri vyprázdnia, opäť zaznie modlitba a zhasnú sviece, je čas na splnené prania... Táto chvíľa patrí deťom. Naším, ale aj deťom prebývajúcim vo vnútri nás.

Myslím, že takto by to malo byť počas celých Vianoc. Urobme radosť svojej duši, a nechajme plynúť tento čas tak, ako to chceme my, nie ako to chce ten uponáhľaný svet. Želám si, aby sme pochopili, že preplnené košíky nervozne narážajúce do seba v obchodoch plných na prasknutie, nenahradia spoločnú sánkovačku, prechádzku v tak čarovnej krajine, či pohodu pri Popoluške alebo Pelíškoch.

Neexistuje dokonalosť, hoc mnohí sa za ňou neprestajne náhlime. Existuje ale jednoduchosť, ktorá nás môže naplniť pokojom v prítomnom okamihu.

Želám vám, milí Bystrania, takmer Bystrania, dovolenkári, pocestní, priatelia, nech sú vaše tradície akékoľvek, jedno nech máme spoločné. Nech Vianoce strávime v spoločnosti smiechu, pokoja, vrúcnych a úprimných objatí.

Krásne Vianoce!

Foto: súkromný archív

Mikuláš s anjelom a čertom vniesli do predvianočného večera slávnostnú atmosféru

Nechýbal starostovský punč

Poslušné deti dostali od Mikuláša balíčky so sladkosťami

Nálada bola výborná

Pred čertom mali všetci rešpekt

Obnovili mikulášske tradície

Bol to výnimočný večer

Záhrada pri Turistickom informačnom centre (TIC) v Bystrej sa stala 5. decembra 2023 v podvečer miestom výnimočnej udalosti, poznamenej príchodom Mikuláša, ako predzvesti blížiacich sa vianočných sviatkov. V Bystrej obľúbené podujatie organizované obcou a bystrianskymi dobrovoľnými hasičmi po rokoch ožilo a konalo sa opäť za hojnej účasti občanov všetkých generácií.

Príchod Mikuláša v sprievode čerta a anjela nepotešil len deti, ktoré boli obdarované sladkosťami. Aj ich rodičia či starí rodičia si

pri tradičnom starostovskom punči a pohostení, kde nechýbal typický chlieb s masťou, cibuľou a drobné koláčiky, zaspomínali na svoje detstvo, na časy, keď oni netrpezlivo očakávali príchod Mikuláša. S nosťalgiou konštatovali ako ten čas letí a dnes sa už na tejto predvianočnej udalosti zúčastňujú so svojimi vnúčatami. Všetci si v príjemnej atmosfére vychutnali predsviatočný čas. Rozchádzali sa s dobrým pocitom, že to bol krásny a výnimočný večer, s práním pokojného prežitia ďalších dní zostávajúcich do Vianoc.

(ok)

Pri punči sa spomínalo na minulé časy. Foto: Michal Helebrandt

S výkonnou riaditeľkou OOCR región Horehronie Ing. Petrou Ridzoňovou Hlásnikovou

Dopyt po aktívnom odpočinku rastie

Pani riaditeľka, aká bola letná sezóna z pohľadu návštevnosti nášho regiónu turistami?

- Ťažko skúšaný cestovný ruch postupne naberať na svojej sily a dostáva sa do kondície svojich najlepších, predkovidových rokov. Veríme, že tento trend bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Tento rok sme zaznamenali nárast dopytu o organizované výlety, ktoré sme v tomto roku pripravili v širokej ponuke. Dnešný turista už neprichádza do regiónu len za oddychom na ubytovacom zariadení, ale hľadá aktívne formy odpočinku. Medzi novinky patrili aj Bystrá expres, ktorý prepojoval mesto Brezno s Bystrianskou dolinou. Veľký záujem vyvolali výlety ako Zbojnícka strela, Hviezdna strela, výlety na hrad Ľupča, Coburgovské sprevádzanie a mnohé iné. Evidujeme aj zvýšený záujem o organizované večerné prehliadky mesta Brezno.

Spomeniete najúspešnejšie podujatia tohto leta v regióne Horehronie?

- V letných mesiacoch na Horehroní turistov, ale aj domácich obyvateľov, už niekoľko rokov sprevádza bohatý a pestrý kultúrny život. Prvou predzvesťou prichádzajúceho leta sú Dni mesta Brezno, nazývané aj Kráľovské dni Horehronia. Neodmysliteľnou súčasťou nášho regiónu sa stávajú horehronské cykloprejazyky, ktoré sú našim unikátom v rámci celého Slovenska a začiatkom leta organizujeme na nich pretek. S príchodom letných prázdnin sa so zaujímavými podujatiami vždy roztrhne vrec koncertov, sprievodných aktivít a vyvrcholí to našou akciou Turistickými dňami v Bystreji, kedy obec slávi aj svoje Dni obce. Pomyselnou bodkou sa už tradične stali Bomburove slávnosti v Brezne.

Turisticko – informačné centrum (TIC) v Bystreji už päť rokov poskytuje služby návštevníkom Bystrianskej doliny. Myslíte si, že sa naplnilo poslanie, zefektívniť ich informovanosť a zviditeľňovať región?

- Infocentrum Horehronie v Bystreji bolo našim prvým a prinieslo nám veľa nových skúseností. Keďže si získalo priazeň aj u členov, postupne sme sieť informačných centier rozširovali aj do iných častí regiónu. Je pravdou, že kovidové roky a aktuálne iné krízy zmenili správanie návštevníkov. Snažíme sa, aby infocentrum v Bystreji bolo otvorené vždy, keď sa v doline nachádzajú turisti. Taktiež je centrom organizovania výletov v regióne. V neposlednom rade poskytuje akúsi zázračnú oázu pokoja pre návštevníkov hneď po prekročení prahu do záhrady, ktorú sa nám podarilo vybudovať. Ponuka kávičky a iných nápojov je už akousi čerešničkou na torte. Sme veľmi radi, že aj odborná verejnosť z iných regiónov našla inšpiráciu práve u nás v TIC HOREHRONIE v Bystreji.

Spomenutá záhrada funguje pri TIC už dva roky a ako hovoríte aj vy, stala sa obľúbeným miestom turistov. Ktoré aktivity sa počas letných mesiacov stali v nej najatraktívnejšími?

- Záhrada získala svojím prevedením naozaj čarovnú atmosféru a stala sa výnimočnou, hlavne, keď sa už posledné letá teší aj svojej úrode a rozrastenému rastlinstvu, čo jej dodáva úplne iný šmrnc. Stálym programom je včelia cestička, ktorú však vieme pre školy pripraviť aj ako animačnú hru na objednávku.

Na čo sa môžu návštevníci tešiť počas vianočných sviatkov a v novom roku?

- Počas zimných mesiacov sa orientujeme na aktivity v lyžiarskych strediskách. Pripravujeme rôzne podujatia ako Happy ski Tále Day, Krojovku na svahu, podujatie v Krupovej, ako napríklad Krňáčkové preteky a iné. Neoddeliteľnou súčasťou sú jednoznačne skibusy a kliziskobusy do Ľadového mestečka v Brezne, ktoré je nabité kultúrnym programom a ďalšími sprievodnými aktivitami popri jedinečnom klizisku.

-ok-

Infocentrum Horehronie v Bystreji vzniklo ako prvé, pred piatimi rokmi

Ľadové mestečko Brezno

KORČUĽOVANIE NA NÁMESTÍ:

Ľadová plocha bude otvorená každý deň v čase:

1. VSTUP: 14.30 do 16. hod.
2. VSTUP: 16.30 do 18. hod.
3. VSTUP: 18.30 do 20. hod.

22. decembra 2023 | 16:00 | Námestie
Krasokorčuľarská exhibícia IST Brezno

22. decembra 2023 | 17:00 | Námestie
QUEENMANIA

23. decembra 2023 | 17:00 | Námestie
Divadelný svet – O škriatkovi Bimbovi
Kredencovi heligonkári

29. decembra 2023 | 16:00 | Námestie
Saxana Sapietová
LIVE SAXOPHONE SHOW a DJ KERO

1. januára 2023 | 15:30 | Námestie
Vítanie nového roka HRDZA
Maskoti, ohňostroj

5. januára 2023 | 17:00 | Námestie
Minidisko Tárakjo a Popletajka

6. januára 2023 | 17:00 | Námestie
Kabát Revival

V prímestských autobusoch po novom

Všetky linky prímestskej autobusovej dopravy Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) prechádzajú od 1. januára 2024 na integrovaný dopravný systém (IDS).

Prinesie to výhody pravidelným cestujúcim, ktorí sa môžu už registrovať v novom e-shope a kúpiť si s predstihom predplatný cestovný lístok. Na stránke www.idsbbbsk.sk sa môžu zaregistrovať, priradiť si svoj identifikátor, súčasnú dopravnú kartu, ISIC kartu, virtuálnu IDS kartu alebo platobnú kartu a rovnako

nakúpiť predplatné cestovné lístky, čiže mesačník, trojmesačník či rovno predplatný cestovný lístok na celý rok. Proces registrácie a samotného nákupu trvá len niekoľko minút a vďaka predplatným lístkom cestujúci na pravidelných trasách ušetrí rádo v desiatkach percent v porovnaní s jednorazovými lístkami. Cestujúci, ktorí si predplatný cestovný lístok kúpia online do konca januára, automaticky a bezplatne získajú predĺženie jeho platnosti o ďalších tridsať dní. Január bude v BBSK mesiacom mobility, cestovanie v prímestských autobusoch SAD Zvolen

a SAD Lučenec bude zadarmo pre všetkých. Ľudia si tak budú mať možnosť nielen zvyknúť na zmeny, ale

vyskúšať si aj dochádzanie verejnou dopravou. Viac informácií nájdete na webe www.idsbbbsk.sk

Ako správne triediť obaly od kávy?

V roku 2021 sme na Slovensku v priemere skonzumovali **2,8 kg kávy na osobu.**

ENVIPAK

20 rokov

AK SPRÁVNE TRIEDIME, SVET JE KRAJŠÍ
Majte na pamäti nasledovné pravidlá:

- Snažte sa **odpad netvoríť** vôbec.
- Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich do predajne.
- Dodržiavajte farebnú abecedu triedenia:** sklu patrí zelená, papieru modrá, plastom žltá, kovom červená a nápojovým kartónom oranžová farba. Napovie vám aj označenie na obale: **Riadte sa pravidlami triedenia svojej obce.**
- Len vytriedený odpad sa dá zhodnotiť a recyklovať.
- Triedte odpad, oplatí sa to. Za vytriedený odpad občan neplatí, jeho zber hradia výrobcovia prostredníctvom OZV ENVI - PAK.
- Obal označený patrí do triedeného zberu.

Poradíme vám

Po sviatkoch vianočný stromček možno recyklovať viacerými spôsobmi:

Najväčšie mrazy prichádzajú v januári. Čečina je ideálnym izolačným materiálom na kvetinové záhony. Poolamujte ihličnaté konáriky a prikryte nimi vaše rastliny.

Ihličnaté stromy sú výborný materiál na výrobu mulču. Ich drevo sa oproti listnatým stromom rozkladá pomalšie a poskytuje tak dlhodobejšiu ochranu pre pôdu a rastliny. Využitím štiepkovača si tak pripravíte ideálny mulč na nasledovnú sezónu v záhrade.

Vianočný stromček môžete vložiť i do kompostu, no keďže drevo ihličnanov sa rozkladá pomalšie, vyžaduje si rozdrvenie na piliny.

Ihličnany nie sú vhodné do krbu, pretože obsahujú veľa živice, ktorá pri horení spôsobuje prskanie a odsakovanie uhlíkov, čo môže spôsobiť požiar.

Ak máte motorovú pílu, môžete kmeň narezať na kolieska, ktoré využijete ako obrubník pre záhony v záhrade. Šikovnejší majstri dokážu z kmeňa vytvoriť i vtáčie búdky, hotely pre užitočný hmyz, prípadne rôzne dekorácie.

Ak ste sa rozhodli potešiť zologickú záhradu či chov koní v podobe darovaného stromčeka, vedzte, že aj kone sa tešia na ohrýzanie smrekov a jedlí, ak však máte jedľu kaukazskú, tá nie je vhodná na ich kŕmenie. Ak chcete stromček venovať na takýto účel, po Vianociach ho zbavte všetkých ozdôb a nemali by ste používať žiadne anjelské vlasy či striekať stromček dekoratívnym sprejom. V prípade, že sa nechcete zaoberať budúcnosťou vášho vianočného stromčeka, aspoň ho nenechajte na nevhodnom mieste napospas osudu.

Aby bola zimná sezóna pre všetkých bezpečná

Od 15. júna do 31. októbra 2023 bolo v Nízkych Tatrách - juh 64 záchranných akcií, najčastejšie to boli výjazdy k turistom, žiaľ, boli aj dva smrteľné úrazy. Blíži sa čas Vianoc a naše hory opäť zaplnia lyžiari, ale aj peší turisti. Horská záchranná služba odporúča:

- z dôvodu bezpečnosti turistom návrat z túry pred západom slnka. Teplota po zotmení môže výrazne klesnúť. Taktiež v ranných hodinách sa na mnohých, najmä tienistých miestach, môže vyskytovať mráz, tenká vrstva ľadu a sneh. V tomto ročnom období je vhodné neustále nosiť so sebou aspoň retiazkové „nesmeky“, prípadne stúpacie železá. Pri náhlom zhoršení počasia, výraznom ochladení, či silnom vetre, ktoré s prichádzajúcou zimou nie sú na horách výnimočné, je vhodné vybaviť sa výstrojom do zimných podmienok,

- pri pohybe v horách vždy hrozí turistom isté riziko, ktoré nikto z nás nedokáže vylúčiť. Ale snahou pokúsiť sa ho eliminovať na minimum, sa môžeme pričiniť o záchranu vlastného, prípadne cudzieho života. Pri zodpovednom časovom naplánovaní a vhodnom vybavení sa na túru, existuje vyšší predpoklad šťastného návratu domov každého z nás,
- pri pohybe v horách v zime je vhodné nezabudnúť na zdroj svetla (čelovku), tekutiny, vhodné (najmä teplé) oblečenie a prípadne možnosť dobitia batérie v mobilnom telefóne, v ktorom by nemala chýbať nainštalovaná bezplatná aplikácia HZS. Dokáže určiť polohu a poskytnúť záchranárom potrebné informácie pre urýchlenie zásahu. V prípade potreby privolania pomoci značne uľahčí následky poistenie na hory,
- horská záchranná služba na svojej oficiálnej internetovej stránke

Zo záchranných akcií HZS Nízke Tatry – juh Bystrá. Foto: archív HZS

na dennej báze uverejňuje aktuálne výstrahy vo všetkých pohoroch Slovenska, kde pôsobí. Informácie o počasi sú v dnešnej dobe dostupné takmer okamžite. V prípade nevhodného počasia sa neodporúča pohyb v horskom teréne ani skúsenejším turistom. Vietor ustane, nebo sa rozjasní,

hory počkajú, ale ľudský život a čas sa nevrátia.

Ďakujeme, že sa počas túr správame k sebe ľudsky, rešpektujeme pravidlá a zbytočne neriskujeme. Zaželdajme si, aby bola zimná sezóna bezpečnou pre každého, kto sa rozhodne stráviť ju v horách.

Zdroj: archív HZS

Problémov s vysokou zverou pribúda

Viaceri občania sa obrátili na obecný úrad s problémom premnoženej vysokej zveri, ktorá čoraz viac schádza k obydliam a robí im problémy.

„Evidujeme viacero podnetov od občanov, ktorí sa sťažujú na to, že im jelenia a srnčia zver chodí do ich záhrad a poškodzuje najmä ovocné či okrasné dreviny. Sami sa boríme s týmto problémom aj v cintoríne. Pred pár dňami sa

dokonce stalo, že v dolnej časti obce zostala jelenica napichnutá na plote. Poľovné združenie, do ktorého poľovný revír v našej obci patrí, kontaktujeme hneď ako nám občania nahlásia akýkoľvek problém a ďalší postup je už v ich kompetencii. Hnev občanov v tejto veci plne chápem, no nahlásenie problémov poľovnému združeniu je žiaľ maximum, čo v tejto veci môžeme ako obec urobiť.“ skonštatoval starosta obce Martin Alberty.

MAJSTROVSTVÁ EURÓPY V BIATLONE

BREZNO – OSRBLIE

21.- 28.1.2024

biatlonosrblie.sk

PRÍDTE PODPORIŤ

NAŠU KUZMINOVÚ

**SVETOVÝ
POHÁR
JASNÁ**
20. - 21.1.
2024

Starosta obce Bystrá,
poslankyne obecného zastupiteľstva v Bystrej,
zamestnanci obecného úradu Bystrá
a redakcia občasníka Bystran

Vám prajú
šťastné, veselé, požehnané a pokojné
vianočné sviatky, prežité v zdraví,
v kruhu svojich najbližších
a úspešný vstup do nového roku 2024.

Spolufinancované z finančnou podporou
Ministerstva dopravy Slovenskej republiky

**MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

DOVOLENKA NA
SLOVENSKÚ
GORU NARÁD
www.slovakia.travel

Happy Ski Tále Day

29. December 2023

Moderátorka Veronika Švantnerová
Kapela BDHS [Blikajúci dychový hudobný systém]
DJ Igor Koller
Animátori
Maľovanie na tvár
Súťaže pre najmenších

Lyžiarske stredisko Ski Tále
Tále

